

Acerca de este libro

Esta es una copia digital de un libro que, durante generaciones, se ha conservado en las estanterías de una biblioteca, hasta que Google ha decidido escanearlo como parte de un proyecto que pretende que sea posible descubrir en línea libros de todo el mundo.

Ha sobrevivido tantos años como para que los derechos de autor hayan expirado y el libro pase a ser de dominio público. El que un libro sea de dominio público significa que nunca ha estado protegido por derechos de autor, o bien que el período legal de estos derechos ya ha expirado. Es posible que una misma obra sea de dominio público en unos países y, sin embargo, no lo sea en otros. Los libros de dominio público son nuestras puertas hacia el pasado, suponen un patrimonio histórico, cultural y de conocimientos que, a menudo, resulta difícil de descubrir.

Todas las anotaciones, marcas y otras señales en los márgenes que estén presentes en el volumen original aparecerán también en este archivo como testimonio del largo viaje que el libro ha recorrido desde el editor hasta la biblioteca y, finalmente, hasta usted.

Normas de uso

Google se enorgullece de poder colaborar con distintas bibliotecas para digitalizar los materiales de dominio público a fin de hacerlos accesibles a todo el mundo. Los libros de dominio público son patrimonio de todos, nosotros somos sus humildes guardianes. No obstante, se trata de un trabajo caro. Por este motivo, y para poder ofrecer este recurso, hemos tomado medidas para evitar que se produzca un abuso por parte de terceros con fines comerciales, y hemos incluido restricciones técnicas sobre las solicitudes automatizadas.

Asimismo, le pedimos que:

- + *Haga un uso exclusivamente no comercial de estos archivos* Hemos diseñado la Búsqueda de libros de Google para el uso de particulares; como tal, le pedimos que utilice estos archivos con fines personales, y no comerciales.
- + *No envíe solicitudes automatizadas* Por favor, no envíe solicitudes automatizadas de ningún tipo al sistema de Google. Si está llevando a cabo una investigación sobre traducción automática, reconocimiento óptico de caracteres u otros campos para los que resulte útil disfrutar de acceso a una gran cantidad de texto, por favor, envíenos un mensaje. Fomentamos el uso de materiales de dominio público con estos propósitos y seguro que podremos ayudarle.
- + *Conserve la atribución* La filigrana de Google que verá en todos los archivos es fundamental para informar a los usuarios sobre este proyecto y ayudarles a encontrar materiales adicionales en la Búsqueda de libros de Google. Por favor, no la elimine.
- + *Manténgase siempre dentro de la legalidad* Sea cual sea el uso que haga de estos materiales, recuerde que es responsable de asegurarse de que todo lo que hace es legal. No dé por sentado que, por el hecho de que una obra se considere de dominio público para los usuarios de los Estados Unidos, lo será también para los usuarios de otros países. La legislación sobre derechos de autor varía de un país a otro, y no podemos facilitar información sobre si está permitido un uso específico de algún libro. Por favor, no suponga que la aparición de un libro en nuestro programa significa que se puede utilizar de igual manera en todo el mundo. La responsabilidad ante la infracción de los derechos de autor puede ser muy grave.

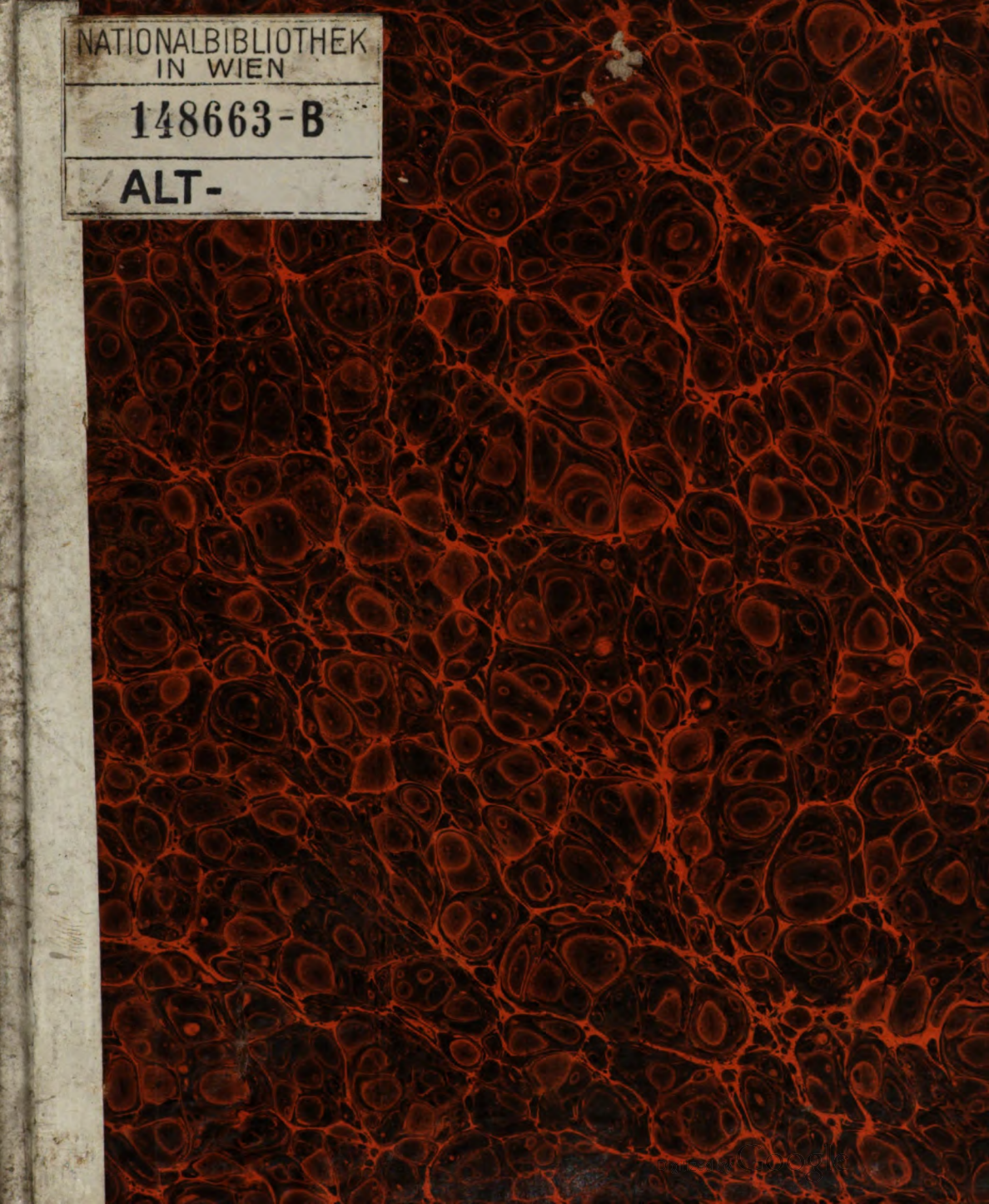
Acerca de la Búsqueda de libros de Google

El objetivo de Google consiste en organizar información procedente de todo el mundo y hacerla accesible y útil de forma universal. El programa de Búsqueda de libros de Google ayuda a los lectores a descubrir los libros de todo el mundo a la vez que ayuda a autores y editores a llegar a nuevas audiencias. Podrá realizar búsquedas en el texto completo de este libro en la web, en la página <http://books.google.com>

NATIONALBIBLIOTHEK
IN WIEN

148663-B

ALT-

148663-B

137. U. 511.

Q. D. B. V.
SELECTA
JURIS NATURÆ
ET
GENTIUM,
QUÆ

Auctoritate Amplissimi Senatus Academici
Vacante Professione Juris Natur. & Philos. Moralis
ad diem 31. Octobris 1727. h. 9. in Aud. Jurid.

publicæ disquisitioni submittit

JOHANNES THELLUSSON

Philos. & J. U. D.

RESPONDENTE

Adolescente præstantissimo

JOHANNES JACOBO ERZBERGERO

Philos. Laur.

BASILEÆ,
LITERIS PISTORIANIS.

*Ordo Clarissim. Opponentium sorte
lectorum.*

1. DN. PETRUS RYHINERUS,
L. A. M. & SS. M. Cand.
2. DN. FRANCISCUS PASSAVANT,
L. M. A. Juris Cultor.
3. DN. JACOBUS BRANDMÜLLERUS,
Phil. & J. U. D.
4. DN. EMANUEL HESS,
L. A. M. & J. U. Cand.

§. 1.

Um in nulla omninò scientia quis feliciter ver-
sari possit, qui non sollicitè simul & exactè
omnia ejus membra distinguat, quò confusio
in meditationibus evitetur, multum procul
dubio interest nosse, quomodo unum ab alte-
ro differat. Si enim aliquid existit, quod judicium juvat,
id sanè facit ordo à natura institutus, licet is aliquando,
vel maximè simplex, sterilis & inutilis appareat.

§. 2.

Atque nullius, quantum quidem novi, disciplinæ, diffi-
cilius videtur determinare & circumscribere Limites, quàm
verò Philosophiæ Practicæ. Nulla quoque est doctrina,
quæ hominis tantoperè referat, quàm verò illa Philoso-
phiæ pars, quæ de officiis ad omnem Honestatem com-
ponendis tractat. Digna itaque hæc est materia, quæ ac-
curatè perpendatur, & ad Certitudinem redigatur, ante-
quàm vel extremo digito, quis hanc scientiam attingat.
Hoc quippe si negligitur, ignoramus ubinam terrarum si-
mus; An in Ethica? An in Theologia? An in Jure? An
verò alibi versetur; Limites Scientiæ si nescis, nescies
quoque ubi definendum, fugiet te, quæ quæstiones huc
pertineant, & quæ in locum illi magis convenientem con-
jiciendæ sunt. Quomodo autem Disciplina Juris Naturæ

ab aliis Scientiis illi affinis differat , adeò intricatum & impeditum videtur viris Eruditissimis , ut quid sequendum potissimum sit , definire hi non audeant. Celeberrimus Hombergk zu Bach Professor Juris in Academia Murgensi , acutissimus aliàs vir , dubitans in dubiis suis Juris Naturæ , quæ conscripsit , de finibus hujus Scientiæ edisserit ; Nemò verò mea Opinione felicius totam rem expedit , quàm illustris Thomasius , & qui eum secutus est Gundlingius , Vir omni Scientiarum genere præclarus , qui Principia Thomasiana magis adhuc illustravit , & explicavit.

§. 3.

Existimo enim incassum laborasse omnes , qui sine Distinctione , quicquid de moralibus rebus docendum est , in unum compegerunt , & ut crassesceret Volumen sub Juris Naturæ nomine in Vulgus emiserunt ; factum quippe hinc ut multæ & inextricabiles Quæstiones eorirentur , ita ut plurimum moverent Doctores & promoverent parùm , atque ipsi Rationis Lumini maculam inferrent , Grotius ipse & Puffendorffius , Viri , quorum ætas non tulit pares , ex assè hac in re , uti fas erat , non satisfaciunt , & Limites debitos Juri Naturæ non ponunt , & licèt fortè alter id circumscribat , illis non insistit , sed aliquando ultra eodem progreditur , immiscens ea quæ tamen seorsim consideranda sunt.

§. 4.

Philosophia Moralis , quæ secundùm Excellentiam Philosophiæ Practicæ nomen meretur , est illa Scientia quæ Mores informat. Hæc itaque & Ethicam & Jus Naturæ. & Po-

& Politicam & Studium Decori comprehendit, & omnes itas actiones pro objecto habet. Hæc generalis significatio Nominis, seu uti Scholastici ajunt, sensus latus. Philosophia moralis strictè sic dicta versatur circa actiones honestas, quæ virtutem pro fundamento habent; Honestum scilicet Virtutis Studio absolvitur & intra animum residet, Virtus autem consistit in amore Dei, in amore sui ipsius & aliorum hominum & affectuum æquilibrio; Ergò sub honesti nomine, & Pietas, & Honestas strictius dicta, & Charitas comprehenditur.

§. 5.

Discrepat ab hac Philosophia Morali, Jurisprudentiâ Naturalis, quæ est Scientia Legum Naturalium, quæ omnium hominum actiones ad Pacem & Tranquillitatem dirigunt; Tractat proin Jurisprudentiâ Naturalis de Jure stricto. Ethica verò amoris quandam abundantiam & æquitatis ac honestatis copiam in sinu continet. Jus Naturæ absolvitur externæ Justitiæ Regulis, Ethica verò tradit rigidæ virtutis præcepta, quæ animum subactum, quæ honestum internum exigunt; Et duæ hæ Disciplinæ partem certè constituunt Philosophiæ pulcherrimam & sanctissimam; Atque hæc est ipsa Actorum Philosophia vera, non affectata, non simulata, l. 1. ff. de J. & J. sive ut Beyerus in Del. J. D. & Nat. inquit, *Alimonia Sapientia.*

§. 6.

His positis manifestè patet, quod temerè Puffendorffio licet moverint plurimi DD. potissimùm Theologi, eò quòd ^{in prolég. de off. b. & civ. §. 8.} asserat, Jus Naturæ ambitu hujus vitæ includi, & ultra eam se non extendere; Quod si enim Jus Naturæ nihil aliud respiciat, quàm Salutem & Pacem externam, uti supra.

supra probavimus, evidentissimè consequitur inde; Ergo ambitu hujus Vitæ terminatur; neque ad Rhombum quid facit, quæ contra hoc assertum proferri assolet objectio, quòd hâc ratione Jure Naturali hominibus liceat esse Comœdis, & Simulatoribus, & personatis, cùm hæc ad Philosophiam Moralem spectent & Ethica sit, quæ felicitatem & honestatem omnibus numeris absolutam requirat, non jus N.

§. 7.

Et iisdem observationibus facilè liquet, quid respondendum sit ad quæstionem illam; Num Polygamia sit contra Jus Naturæ, Thomasius post Grotium eam licitam esse defendit, & variis subinde elegantissimis argumentis probavit J. Naturæ non repugnare; qualem tamen multi in Germania Theologi jurgii causam ipsi idcirco intulerint, eumque odio suo i. e. quovis atrocissimo atrociori persecuti fuerint, constat, cùm tamen si res penitus inspiciatur Polygamia sit licita de Jure Naturæ, quia Societatis Jura illa quin destruat potius promovet.

§. 8.

Quæritur, num Jus gentium diversum quid sit ab Jure Nat. ? si dicendum quid res, Jus N. & Jus Gent. est unum & idem Jus; sunt hæc vocabula prorsus Synonima. Jus Gent. quippe nihil aliud est quàm Jus Naturæ integris gentibus applicatum uti rectissimè docet Hobbesius de Cive Cap. XIV. §. 4. id enim quod naturalis ratio inter homines constituit, & apud omnes peræque custoditur, vocatur Jus Gentium §. I. J. de J. N. G. & C. Jus hoc naturale, s. Gentium est immutabile, non humanum, sed divinum. Gen-
tes

tes inter se sunt pares , non habent superiorem & neminem Legislatorem communem præter Deum ; Qui aliter existimant vel ignorationem Elenchi committunt , vel in Logomachias incidunt vel obscurissimæ disceptationi locum faciunt. Quod enim nonnulli in contrarium adducunt argumentum ; quod Jure Gentium armis venenatis adversus hostem uti non liceat & quæ sunt hujus generis , cum tamen de Jure naturali hoc factum licitum unanimi ore affirmant DD. hoc neutiquam Thesin nostram destruit , cum Jus gentium sensu improprio hîc ab patronis hujus sententiæ sumatur, & nihil aliud sit quàm Pactum quod gentes sive tacitè sive expressè inter se celebrârunt , quemadmodum & impropriè sic leges fundamentales vocantur leges , cum itidem sint Pacta inter Populum & Principem inita.

§. 9.

De Vero & genuino Juris Naturalis Principio ardua omninò est Quæstio ; certitudo enim totius disciplinæ inde petenda est ; Piget ferè ejus rei heic mentionem injicere , cum vix spes adsit afferri quid posse quod viam monstret ad veritatem perveniendi inter tam varia de his Principiis judicia , & quoad hoc caput vetus Salomonis querela heic maximoperè quadret , faciendi Libros nullus est finis , & lectio multa carnis est afflictio. Eccl. XII. Commate 14. vocat hic principium quod alter fundamentum ; Tertius denique quid Principii nomine venire debet nescit , hinc Logomachia , hinc Confusio. Clamant omnes Doctores hominem esse Ζῶον πολιτικόν , effatus jam sic Aristoteles & tamen cum de Principio Juris Naturæ agitur , naturam extra naturam , hominem extra hominem quærunt. Sunt enim qui Principium quærunt in statu integritatis , sunt alii qui ad Decalogum provocant , alii ; qui legem & Evan-

& Evangelium sequuntur , & methodum hanc appellant divinam ; Rursus, alii præcepta Noachica pro Norma generali venditant, alii iterum lumen aliquod fanaticum præstolantur , Consensum Gentium alii laudant ; Institutum naturalem alii obtrudunt , alii rursus legem æternam statuunt , alii in ordine & fine & convenientia Naturæ & Mundi principium ponunt ; alii nominant assimilationem DEO , alii amorem DEI substituunt.

§. 10.

Grotius , Hobbesius & Puffendorffius hac de re melius sensere , horum enim opiniones eodem recidunt , Pacem quære , socialiter & tranquillè vive , inculcant , vocibus duntaxat non sensu discrepant , licet unusquisque horum DD. aliam causam s. medium terminum in mente habuerit, Grotius quippe pacis custodiam commendavit quia convenit cum Lege Scholasticorum æterna, de J. B. & P. Prolog. §. 6. Hobbesius, quia aliàs genus humanum perpetuum foret funus aut bellum omnium adversus omnes sit futurum; de Cive. c. 1. §. 2. & §. 15. Puffendorffius, quia homo ad pacem conditus est & natus, de Jur. Nat. & G. l. 2. c. 3. §. 15. Cumberland & Scharrock, Angli in eo quoque conveniunt , ut homo socialiter vivere debeat , sed quia non simul stabilitur Innocentia , aut ceteræ virtutes quæ per se honestæ sunt, hanc obligationem in sufficientem declarant , Scharrock de Finib. & Offic. sec. J. N. c. 2. n. 9. in fin. Ideò forte quod & hi Ethicam à Jure Naturæ & Gentium non, uti fas erat, distinxerint ; imò nec Grotius ipse nec Puffendorffius inter pacem internam & externam differentiam posuerunt, unde factum ut & hi principio semel posito non semper insistant,

stant, Grotius sanè per totum opus paucissimas quæstiones ex principio Societatis solvit, sed ex rationibus aliunde desumptis omnia decidit, adeò ut & conjecturis plerumque satis longè petitis utatur, unde non temerè dubitare licet, nùm Grotius pro principio unico adæquato, & vero Socialitatem ponere voluerit, aut ullibi posuerit eum in finem & usum, in quem nos hodie præ oculis habemus, quando de Principio Quæstio oritur. Grotius quippe Vir fuit verè eruditus & in quovis scibili versatissimus, probabile itaque non est eum, illorum quæ in Prolegomenis summa necessitate & summo ingenio præmiserat, ita immemorem fuisse, ut ejus quod fundamenti loco toti operi substraverat tam raram vel nullam planè mentionem faciat; Fortassis statuendum esset eum non in animo habuisse tale Principium stabiliendi sed potius alia de J. N. cogitasse.

§. II.

Cl. Barbeyrac, Vir in hac scientia maximè laudandus ipsius Juris Naturæ limites haud satis percepisse videtur, dum Principium Puffendorffianum quidem admittit, verùm illud insufficientem existimat & in causæ suæ præsidium adhuc duo alia vocat, putà Religionem & Amorem sui, uti hoc profert in Not. ad Puffendorffii J. N. & G. l. 2. c. 3. §. 15. n. 5. alterum enim ad honestum internum spectat, adeoque ad Ethicam pertinet, alterum pro diverso considerandi modo commodè ad socialitatem referri potest.

§. 12.

Quando verò de principio Juris Nat. Quæstio oritur; probè tenendum est sermonem non esse de principio essendi, seu causa à qua originem leges Nat. trahunt, sed de principio cognoscendi, seu de Propositione illa prima & generalif-

B

ralif-

ralissima , unde reliquæ deduci possunt. Prima verò & generalissima Jurisprud. Nat. propositio mihi hæc est : *Fac ea, quæ pacem & tranquillitatem promovent, ne ad vitam cum aliis transgendam fias inutilis* ; Principium hoc est *verum, adequatum & evidens* ; *Verum*, quia homo animal est sui conservandi studiosissimum , quia extra consortium aliorum sui similium vix ac ne vix quidem subsistere potest, quia naturam suam homo conservare nequit, si perpetuò cum aliis luctetur, damnum inferat vel accipiat, principium hoc est *adequatum*, ex hoc enim omnia officia J. N. debita evidentissimè deduci possunt, nec alia tamen præcepta quàm Juris Naturalis inde fluunt, ea quippe quæ spectant virtutem internam, quietem & felicitatem, propriam emendationem, si alios homines seorsim consideres, referimus ad Ethicam. Principium hoc denique est *evidens* ; Nam & stupidissimi homines id comprehendunt & palpant, quam primùm causam considerant & effectus tristissimos sibi ante oculos ponunt ; evidenter scilicet demonstrari potest Veritas hujus principii & veritates per exactissimum ratiocinationis filum inde eliciuntur tales, quæ certitudini Mathematicæ æquipollent.

§. 13.

Quid circa Matrimonium Jus Naturale constituat, de eo non omnes DD. conveniunt; Negotium hoc intricatissimum reddiderunt illustres controversiæ à Theologis, ut & Philosophis propositæ, qui in varias partes acriter disputarunt ; & quidem ratio diversarum harum opinionum videtur esse hæc, quod plerique DD. *μετάβασις εἰς ἄλλο γένος* commiserint, jura divina humanis miscuerint, & Jus Naturæ à Jure positivo universali, non distinxerint.

Vi-

Videamus nos paucis quid ratio sibi soli relicta, unicéque ad bonum & felicitatem externam societatis tendens, statuat circa hæc, ut meliùs postea pateat, quid Revelatio rationi superaddat.

§. 14.

Et quidem primò observo matrimonium de Jure Nat. esse Societatem, in qua conjunctis viribus eò connituntur pacifcentes, ut sobolem non solùm generent, verùm etiam eam dextrè & cordatè educent. Hæc verò cura quam de sobole gerere debent parentes. Hæc educatio non momentaneam vitæ societatem requirit, sed durantem quæ eo perfectior est, quo amor est perfectior & diuturnior, officium hoc parentibus de J. N. quàm maximè incumbit, & ne tam facilè hoc præceptum homines spernerent, prima naturæ eam ad id observandum excitant. Fos enim Natura cordi humano intexuit affectus quibus extimularetur uterque generans ad procurandam, partæ jam proli perfectissimam, quæ potest esse, Beatitudinem, ne nata pessum eat; Atque etiam ut in transitu hoc observem educationis onus tribuit parentibus imperium in Liberos. Non enim possum adstipulari Grotio, qui potestatem in liberos parentibus derivare vult ex sola generatione l. 2. c. 5. §. 1. de J.B. & P. neque Hobbesio qui ex jure occupationis matri potestatem attribuit, de Cive. c. 9. n. 2. Verùm existimo solùm laborem & curam quam in educandis liberis adhibent parentes, ipsis jus hoc tribuere. In viam redeo.

§. 15.

Omnes homines tenentur inire matrimonium qui commodè possunt, multò magis ii, qui continere se nesciunt; Ineundum esse Matrimonium affirmativum est præceptum.

Ergo ad ipsius impletionem requiritur occasio, fuit hoc ex principio Juris Naturæ, Obligatio quidem hic est imperfecta & tenetur quis solum de Justitia Attributrice; Cum enim hoc præceptum omnes omninò obligat, & licet forte unus vel alter nolit bonum promovere, adeoque faciliè alii possint supplere; non opus videtur esse, quare singuli homines perfectè obligarentur, sed longè laudabilius certè, & magis aptum ad eliciendum amorem aliorum, & ad declarandum anorem proprium, si relinquatur pudori hominum præstatio talium officiorum, ad quæ ab altero cogi non possunt: Generanda præterea soboles proximo commoda ergo requiritur prudentia in educando & dein opes tolerandis Matrimonii oneribus sufficientes, ne quis vel mendicos vel malos det Reipublicæ, unde hanc consequentiam deduco quod quando proximo majora Commoda ex cœlibatu alicujus proveniant, hic status præ illo sit eligendus.

§. 16.

Quærent DD. an Pactum Matrimoniale naturam æmuletur fœderis inæqualis, in quo nimirum uxor marito Reverentiam & observantiam maximè, hic illi protectionem debeat? Grotius l. 2. c. 5. §. 8. affirmat imperium marito competere naturaliter & rationem affert quia maritus uxoris caput, verùm videtur hic principium petere, cum hoc ipsum in quæstione sit quisnam ex conjugibus debeat esse caput; Parùm etiam promovent illi, qui ad præstantiam, ad excellentiam sexûs, provocant; quoniam fœminæ natura non sunt imperfectiores masculis, & præterea non talis perfectio ad imperium domesticum gubernandum requiritur, quæ omninò perfecta sit; Ut taceam fœminas, quas totum imperium feliciter gubernasse tradunt historia. Existimarem ego potius de Jure Naturali imperium per
pacta

pacta alterutri conjugii sive marito sive uxori posse acquiri.

§. 17.

Porro ex personæ societatem conjugalem inire debent per quas generatio sobolis obtineri potest ; facultas hæc Physica absolutè adesse debet ; sed quæritur ulterius, num facultas quoque moralis etiam ad id requiratur ? seu num dentur gradus J. N. prohibiti, intra quos matrimonium contrahere nefas sit ? DD. hic varia comminiscuntur, & hanc Quæstionem ; ut Grotii verbis utar, non raro magnis motibus agitârunt ; Sunt qui ejusmodi conjunctiones Juri Naturali repugnare ideò dicunt, quod omnes gentes vel saltem moratiores eas nefandas existimârint ; & ob universalem hunc effectum, sc. opinionem populorum ad universalem causam putà Rationem, quæ injusta hæc pronunciat, concludunt. Verùm enimverò hoc ex consensu Gentium desumptum argumentum non adeò firmo, uti vulgò tamen creditur, stat talò, ii enim qui tale quid affirmant contingere apud Gentes, sunt Philosophi, Poætæ, Oratores, Historici & nulla proin ratio erit, quare horum Consensus Causæ universali adscribendus sit, i. e. quod singuli ex illo populo sic senserint & dein populi perpetuo Commerciorum usû & Vitæ quædam & morum convenientia facilè tacito consensu in quasdam conditiones transire potuerunt ; cui accedit & illud quod hæc quæstio sit juris adeoque factis hîc neutiquam certare liceat.

§. 18.

Sunt alii qui simpliciter conjunctiones ejusmodi nefandas pronunciant, quia naturalis pudor obstat. Abhorrent inquit illi, humani affectus, ne coeas cum illa quæ tibi

vel nimia Confanguinitate vel Affinitate est conjuncta. Sed hoc iterum postulant precario, in sensibus enim nihil deprehenditur tali commixtioni repugnans; Verum si quid est, provenit certe hoc ex educatione, & præterea constat dari plurimos extremè libidinosos & impudentes: Quod Grotius ex Plutarcho adducit argumentum de latius spargendis amicitiiis, si quis cum aliis personis sanguine sibi non junctis ineat matrimonium probat, quidem utilius esse, licet & hoc aliquando fortè negari possit, sed non prohibitionem demonstrat; Verum à τὸ minus utile ad τὸ prohibitum argumentari haud licet.

§. 19.

Grotius modò laudatus difficile imò impossibile esse affirmat assignare causas certas & naturales quare Conjugia talia non sunt licita, & solùm ab hac Generalitate. l. 2. c. 5. §. 12. n. 2. eximit, Conjugia Parentum cujuscunque gradus cum liberis & quidem propter læsionem Reverentiæ quam Liberi Parentibus debent; Verum & hæc ratio nullius ponderis est cum quilibet beneficio suo, hoc in casu honori ab altero sibi præstando, renunciare possit, hæc ratio quoque in conjugio parentis, (quicquid dicat) cum filia cessat; Dicendum heic potius quod impossibile sanè sit rationem certam & naturalem tradere, quæ modo irresistibili demonstrat incestum Juri Naturali adversari. Notanter dico Juri Naturali, i. e. Paci & Tranquillitati externæ; secus enim si quæstio esset, num hujusmodi Conjunctiones repugnent castitati, & pudori, quatenus per pudorem intelligatur indecentia; Quod autem virtuti adversatur, licitum censeri non debet, Deus quippe non solummodò vult ut simus justi & externè tranquilli, sed etiam ut affectibus immoderatis nos liberemus; Jus divinum positivum universale hæc magis

magis determinavit, & Rationi, quæ hac in-re fluctuatur subvenit.

§. 20.

Aliud verò videtur statuendum de Adulterio, ibi enim pactum de non violanda fide conjugali læditur, pactum autem violare est contra Jus Naturale peccare, sed quid? Si nullum tale pactum adsit? vel etiam quod magis stringit, pactum militet in contrarium, puta alterutrum conjugem per Conventionem consentire, ut alter corporis sui copiam alii faciat; Illustris Thomasius in Jur. Divin. lib. 3. c. 2. §. 218. existimat quòd difficillimum sit Turpitudinem hujus facti demonstrare ex ea Disciplina ubi solam rationem sequimur ducem: Sanè, ait ille, *qui libet Furi suo ex pacto quesito renunciare poterit, ni obstat præceptum superius, quod in ratione frustra quaritur*; Verùm pace hæc Tanti Viri dicta sunt; Obstat præfectò hoc in Casu præceptum superius, atque hoc non aliunde petimus quàm ex Ratione; Ratio postulat, ut unusquisque Societatis bonum promoveat quantum in viribus, & damnum avertat; Repugnant verò talia pacta è Diametro utilitati publicæ quæ sine dubio in eo consistit, ut Educationem liberis dextram & cordatam impertiantur Parentes: Quomodo verò talis educatio, quæ foret magis pacatitia, feliciter peragi possit, ipse viderit. Adde quod hæc res foret pessimi exempli, communionem conjugum, per consequens, monstruosam Platonis Rempublicam constitueret talis Licentia, unde infinita postmodum mala propullularent.

§. 21.

Scitè admodum, & ingeniosissimè observat præstantissimus

mus Disciplinae Moralis Magister. Dominus de la Bruyere in Libro cui Titulum praefixit Les Caracteres de Theophraste avec les mœurs de ce siècle Tom. I. p. m. 378. ed. Amst. de Ao. 1720. nihil absurdius & magis ridiculum excogitari posse, quam receptam nonnullorum, qui de specioso Eruditorum titulo tantoperè sibi gratulantur, methodum; quam sive Oratoris, sive Philosophi, sive Disputantis, sive Opponentis vicibus defungantur, affectant in eo, quod maximum Crimen incurrere sibi viderentur tales, quando vel unicum verbulum absque auctoritate proferrent; Hi sunt qui solummodò post Philosophorum principem affirmare audent vini nimiam quantitatem haustam inebriare & demum cum Eloquentiae Parente asserunt, Vinum aqua temperari; Imò quando de rebus Moralibus sermo ipsis est, Vitium fugiendum esse divinus Plato apud eos statuit, non isti; cogitationes nempe quàm maximè triviales deberi contendunt Epicetto, Arriano, Minucio Felici & aliis; Monendi tales, ne oleum & operam diutius in adducenda tanta auctoritatum copia perdant, quia & aliquando injuri esse possunt in antiquitatem, quae ipsis adeò est veneranda, cum saepissimè verba in sensum ab authoris mente alienum detorqueant & praeterea fortè hi ipsi longè felicius quàm Veteres de ista materia meditari possint.

F I N I S.

Dies Lect. 10. Novemb. h. 2. pom.

